

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

ANTHONY O'NEILL

FAȚA ÎNTUNECATĂ
A LUNII

SELECȚII DIN *CODUL BRASS*

Nu lua; înșfacă.

Ucide buruienile înainte să prindă rădăcini.

Zâmbește. Zâmbește. Zâmbește. Ucide. Zâmbește.

Pierde-ți cumpătul adesea. Și bine.

Predare? Nici măcar nu știi cum se silabisește.

Dacă poți furniza suficiente pene, poți face orice să zboare.

Nu da niciodată de veste muștei când o vei zdrobi.

Muncitorii sunt ca niște câini: din când în când mângâie-i pe creștet.

Și doboară-i la pământ când e nevoie.

Minte. Minte. Minte. Dar ține minte.

Mișcă-te. Mișcă-te. În vreme ce alții dorm, mișcă-te.

Nu știi niciodată când o să plouă. Așa că fii gata mereu să negi.

Găsește tărâmul imaginar Oz. Și fii Vrăjitorul.

E bine să ai un rival. E și mai bine să-i zdrobești țeasta.

Dacă nu-ți poți acoperi urmele, acoperă urmele celor care le văd.

E o dovadă de milă să ataci la jugulară.

Refuză să fii bolnav. Din principiu.

Strânge mâini în public. Decapitează în particular.

Prietenii te ajută să ajungi unde vrei. Ceilalți sunt niște viermi.

Dragostea pentru bani este rădăcina progresului.

Vezi El Dorado. Pune mâna pe El Dorado. Găsește un alt El Dorado.

Invidia altora este o sărbătoare a autosatisfacției.

O raționalizare pe zi ține conștiința în frâu.

Nu te da niciodată cu capul de un zid. Dă pe altcineva cu capul de acel zid.

Nu încălca legile. Încalcă Legea.

Ratații se transformă în turme. Îvingătorii îi mână de la spate. Geniile se salvează singure.

Nu-i poți servi simultan pe Dumnezeu și pe Mamona.

Nu ești cu adevărat un cuceritor până când nu ridici capul tăiat al regelui.

Depresia este pentru indolenți.

Ce sens are să calci pe urmele altcuiva? În afara cazului că urmele acestea sunt mai bune ca ale tale.

1

Doar un lunatic ar locui pe Lună.

Luna este un bolovan mort – optzeci și unu de mii de catralioane de tone de rocă moartă. E moartă de aproape patru miliarde de ani. În plus – în măsura în care un bolovan mort vrea ceva –, te vrea mort și pe tine.

Așa că poți muri repede acolo. O alunecare de teren te poate îngropa. Un filon de lavă se poate prăbuși peste tine. Poți cădea cu capul înainte într-un crater. Un meteorit îți poate izbi habitatul de viață cu o viteză de șaptezeci de mii de kilometri pe oră. Un micrometeorit îți poate fisura costumul de zbor. O descărcare bruscă de electricitate statică te poate face fărâme într-un compartiment presurizat. O alunecare, o tăietură, un orificiu neașteptat sau chiar un rezervor de oxigen cu probleme teucid în câteva minute.

Sau poți pieri ceva mai lent. O eroare de soft poate închide filtrele de aer. Un program corupt de computer poate face ca sistemele de control al habitatului s-o ia razna. Un agent patogen nenorocit – bacteriile suferă nenumărate mutații în medii închise – te poate ucide în decurs de zile. Dacă ești pe suprafața Lunii, în exterior, schimbarea termică bruscă dintre zona de lumină solară și zona de umbră îți poate provoca un șoc termic. O explozie solară te poate prăji ca într-un cuptor cu microunde. Sau o stricăciune a vehiculului cu care te deplasezi te poate face să rămâi pe loc și să te sufoci în costumul spațial.

Ori poți să te stingi treptat, în decursul anilor. Praful lunar își poate face treaba precum azbestul în cele mai profunde crăpături ale plămânilor tăi. Expunerea prelungită la vapori chimici și scurgeri de gaz îți poate șubrezi întreg sistemul respirator. Microgravitația – o șesime din cea a Pământului – îți poate slăbi inima în mod fatal. Radiația cosmică – raze galactice de la aștri morți și găuri negre – îți poate distruge celulele.

Ca să nu mai menționăm un întreg arsenal de factori psihologici – atenuarea, sau chiar dispariția stimulilor anumitor simțuri, insomnia, paranoia, claustrofobia, singurătatea, halucinațiile – care-ți dau mintea complet peste cap.

Pe scurt, pe Lună poți fi omorât de mediu.

Poți fi omorât în urma unui accident. Sau te poți sinucide.

În plus, bineînțeles, poți fi oricând ucis. De gangsteri.

De teroriști. De psihopați. De ideologi. Sau, pur și simplu, deoarece coști prea mult ca să fii ținut în viață.

Doar un lunatic – sau un renegat, sau un paria, sau un mizantrop, sau un obsedat al riscurilor, sau un asasin în masă – ar putea trăi permanent pe Lună.

Kleef Dijkstra este un lunatic. Și un criminal în serie. Cu douăzeci și opt de ani în urmă, cu două săptămâni înainte de alegerile naționale din Olanda, a aruncat în aer sediul din Amsterdam al nou apărutei formațiuni Nederlandse Volksbond, ale cărei principii politice le susținea sus și tare, în încercarea eșuată de a contracara activității pro-imigrație și de a iniția un vot de protest din partea partidului. Au fost uciși atunci șase oameni și alți treizeci răniți. Ulterior, în aceeași lună, înfuriat de faptul că Partij van de Arbeid (Partidul Muncii, sau PvdA) a obținut o majoritate confortabilă în Camera Reprezentanților, și-a încărcat pistolul Beretta ARX190, și-a croit drum trăgând în stânga și în dreapta prin cordonul de securitate de la hotelul Van Buuren din Haga și a doborât patruzeci și șapte de membri de partid care sărbătoreau.

Combinând numărul de morți din aceste două masacre cu cel rezultat dintr-o serie de incidente mai mici, separate, reiese că Dijkstra este direct responsabil de uciderea a șaiszeci și doi de oameni.

După arestarea lui, psihiatrii criminaliști numiți de tribunal pentru evaluare au stabilit că el suferea de schizofrenie paranoidă. Au spus că prezenta tendințe sociopate, tulburări narcisiste de personalitate, idei de grandomanie și episoade psihotice. Kleef Dijkstra n-a manifestat nicio urmă de remușcare pentru crimele comise și chiar și-a informat anchetatorii la un moment dat că i-ar face mare plăcere să-i omoare și pe

ei. Psihatrii au tras concluzia că posibilitățile de reabilitare erau extrem de reduse, chiar și folosind cele mai sofisticate tehnici moderne, și au recomandat detenția pe termen lung într-un penitenciar de maximă securitate.

Mulți alții n-au fost de acord. Fără a nega aversiunea europenilor față de pedeapsa capitală, numeroși comentatori din Olanda și din alte țări au afirmat că Dijkstra, conform propriilor lor principii de valori, ar fi trebuit condamnat la moarte. Închisoarea, în definitiv, costa bani și lăsa oricând posibilitatea ca el să devină un erou de dincolo de gratii, capabil să mobilizeze alte minți tulburate prin mesaje transmise furiș. Încântat de charisma pe care o dobândise și care constituia un semnal de alarmă, Dijkstra declarase deja că „bătălia abia a început“ și că peste o sută de ani „vor exista statui ale mele la fiecare colț de stradă din Europa“.

A fost găsită o soluție. În acel moment, pe Lună se desfășurau primele activități de organizare și de dezvoltare pentru a fi colonizată: mineritul începuse în Zona Apropiată și primul hotel fusese inaugurat la Baza Doppelmayer. Însă efectele fizice și psihologice pe termen lung ale locuirii pe Lună încă erau în mare parte necunoscute. Din motive de siguranță, expedițiile pe suprafața lunară erau de scurtă durată, deoarece se constata că o ședere mai îndelungată genera adesea efecte secundare tulburătoare: de la otrăvire sub efectul radiațiilor cosmice și orbire temporară până la halucinații și crize psihologice. Cu ocazia unui incident faimos, un miner își pierduse complet mințile și înjunghiase cinci colegi de muncă la o mică bază din Oceanul Furtunilor.

Ca atare, mai întâi în Rusia și Statele Unite, apoi în celelalte țări din lume, deținuților pe termen lung li s-a oferit ocazia de a-și ispăși pedepsele în Zona Întunecată a Lunii. Urmău să fie separați de Pământ de o distanță de cel puțin 356 700 de kilometri – distanța până la Lună în cel mai apropiat punct – și de alți 3 500 de kilometri de stâncă lunară – diametrul Lunii înseși. Pe

urmă închiși în habitaturi izolate total de mediul exterior – igluuri – cam de dimensiunile unui apartament cu două camere dintr-o zonă metropolitană terestră și protejați împotriva radiațiilor de cărămizi compacte din nisip lunar, sau regolit. Ei nu vor purta costume spațiale și nu vor avea la dispoziție Lunar Roving Vehicle (LRV), autovehicule lunare cu motor electric. Toate proviziile le vor fi furnizate printr-o serie de sasuri etanșe. Comunicațiile în ambele sensuri, efectuate prin fibră optică subterană, le vor fi îndeaproape monitorizate. Dacă va fi absolută nevoie de interacțiuni față în față, vizitatorii vor fi însoțiți de o echipă de paznici înarmați. Deținuții vor avea fiecare o cameră a lor, însă se vor bucura de un anumit grad de autonomie, practic imposibilă într-o închisoare terestră. Nu va exista un regim de detenție efectivă și vor fi interzise insultele din partea gardienilor și a celorlalți deținuți. Fără dușuri la comun. Pe scurt, fără posibilitate de a fi violați, bătuți sau uciși. În schimbul acestei libertăți, prizonierii vor trebui doar să se supra-vegheze și să raporteze schimbările fiziologice, expunându-se la doze controlate de lumină solară nefiltrată prin intermediul hublourilor la anumite momente programate, precum și să se supună testelor psihologice realizate prin intermediul transmisiilor la mare distanță.

După doi ani de birocrație, lui Kleef Dijkstra i s-a aprobat rezidența într-unul din aceste igluuri lunare. N-a manifestat cine știe ce emoție când a fost informat. Părea să fi socotit decizia deja un fapt împlinit, ca și cum ar fi fost impusă de forțe superioare. Declarând că avea „multe lucruri de făcut“, aplicase imediat pentru a deveni membru al celor mai importante biblioteci și baze de date cu informații din lume.

Douăzeci și cinci de ani mai târziu, Kleef Dijkstra este unul din cei mai vechi rezidenți ai Zonei Întunecate. Doar teroristul georgian Batir Dadaev e pe Lună de mai mult timp. Alături de alți unsprezece supraviețuitori ai fostului Program de Încarcerare din afara Lumii (Off-World Incarceration Program – OWIP),

cei doi trăiesc pe o rază de șaptezeci de kilometri în interiorul Craterului Gagarin aflat în emisfera sudică a Zonei Întunecate.

Din punct de vedere fizic, toți cei treisprezece sunt, practic, de nerecunoscut față de zilele petrecute pe Pământ. Coloanele vertebrale li s-au alungit, ceea ce-i face considerabil mai înalți. Redistribuirea fluidelor din corp le-a bombat piepturile.

Fețele le sunt umflate, picioarele fusiforme, oasele fragile, iar inimile au ajuns mai mici. De fapt, corpurile lor în întregime au suferit modificări subtile pentru a se adapta unor condiții de viață în regim de microgravitație.

Mental însă, schimbările n-au fost uniforme. Unii dintre deținuți, precum Batir Dadaev, au renunțat la vechile lor ideologii.

Vreo doi au dezvoltat simptome de demență timpurie. Câțiva și-au mai atenuat pornirile temperamentale, ba chiar pretind că au trecut prin senzații autentice de remușcare. Unul a devenit profund religios. Doar câțiva, printre care se numără Kleef Dijkstra, nu și-au schimbat deloc viziunea despre lume.

Așa cum ar dori să vă spună cu plăcere dacă ar avea ocazia, Dijkstra a venit pe Lună cu un scop specific: să-și scrie manifestul politic, un compendiu de analize istorice, teorii economice și detalii autobiografice în stilul *Mein Kampf* (o carte pe care Dijkstra o consideră formatoare, dar extrem de lipsită de profesionalism).

Evident că n-a subestimat protocoalele de securitate menite să-i mențină înțelepciunea la loc sigur, însă avea încredere că retorica lui excelentă îi va da câștig de cauză în fața doctorilor examinatori – și era nevoie de unul singur pentru asta –, iar cuvintele lui se vor răspândi cumva. Sau poate însăși trecerea anilor îi va face scrierile „de interes public“. În orice caz, se pare că era doar o chestiune de timp înainte ca manifestul lui să ajungă să se bucure de o recunoaștere meritată.

Documentul complet – *Scrisoare din Zona Întunecată* – este exploziv, incoerent și marcat de inadvertențe factice și pilde controversate din istorie. De asemenea, are 3 600 de pagini.

Dijkstra îl revizuieste deja de două decenii. Speranța lui anterioară de a-l vedea distribuit pe larg cât de curând posibil s-a dovedit inutilă – doctorii lui erau mai căpățânoși decât se așteptase. Însă nu și-a pierdut speranța. Întârzierea i-a oferit un răgaz suplimentar să-și rafineze argumentele, să le sporească veridicitatea cu mai multe precedente istorice și chiar să furnizeze exemple cu o simbolistică puternică – „parabole“ – în scopul de a-și sublinia ideile. În orice caz, pentru Dijkstra a devenit evident că *Scrisoare din Zona Întunecată* nu este un manifest obișnuit, ci noua Biblie. Din el se vor extrage citate la nesfârșit. Vieți întregi vor orbita în jurul lui. Manifestul este de o infinitate de ori mai important decât propriul lui trup muritor. Reprezintă o capsulă a timpului de geniu transcendental, răspândindu-se în cosmos către locuri și vremuri pe care el doar și le imaginează.

Tocmai pe când nutrește astfel de gânduri – între timp el lucrează la Cartea XXVI, *Roșu în Adevăr și Lege: Realitatea Brutală a Economiiilor de Succes* –, Dijkstra aude un sunet distinct de apelare și deschide monitorul desktopului. O cameră de luat vederi din exterior arată scena din fața ușii de acces în iglu.

Un individ stă în pragul ei. Pe solul cenușiu din Craterul Gagarin. În vidul lunar. Cu soarele strălucind în spatele lui.

Doar că, evident, nu poate fi vorba de un om. Nu este îmbrăcat cu costum spațial. De fapt, poartă un costum negru imaculat, cu cămașă albă și cravată neagră. Părul negru și des îi este despărțit de o cărare.

Individul are umeri largi, siluetă zveltă și un chip arătos.

Și zâmbește. Seamănă cu un agent de vânzări de pe vremuri, promovând enciclopedii. Sau cu un mormon. Însă în mod cert este un android. Nu e un fapt neobișnuit. Deseori, atunci când e nevoie de sarcini de mentenanță, OWIP trimite câte un android. Astfel sunt scutiți de organizarea unei echipe însoțite de paznici înarmați. Chiar dacă un deținut ar reuși să doboare cumva androidul, sau să-l dezactiveze, încercarea n-ar

avea sens – n-ar exista un vehicul presurizat cu care să evadeze, de vreme ce androizii călătoresc în mod uzual pe roveruri model „buggy-lunar“. Și nici luarea ca ostatic a unui android n-ar oferi cine știe ce avantaje – OWIP ar dezactiva unitatea de la distanță și ar anula privilegiile deținutului pentru o vreme.

Dijkstra apasă un buton pentru a deschide ușa interioară a sasului.

Androidul pășește înăuntru, continuând să zâmbească. La modul propriu, procedurile de presurizare nu sunt necesare în cazul roboților, însă praful lunar trebuie îndepărtat. Ca atare, androidul își ridică brațele în vreme ce periile electrostatice și ultrasonice se învârt în jurul lui ca în jurul unei mașini la spălătorie. Apoi luminile roșii încetează să mai clipească și se aprind luminile chihlimbarii. După care bâzâie semnalul specific „totul în regulă“.

– Bună ziua, domnule, rostește el, întinzând mâna. Și mii de mulțumiri că m-ați primit.

– Nicio problemă, zice Dijkstra, oarecum măgulit împotriva propriei voințe.

I-au plăcut dintotdeauna androizii – ca simboluri ale economiei nemiloase –, însă cel din fața lui este deconcertant de real, intimidant chiar. Iar mâna lui oferă o senzație de senzualitate – aproape de natură *sexuală*.

– Ai fost trimis de OWIP? întrebă el în grabă.

– Puteți pune întrebarea din nou, domnule?

– Am întrebat dacă ai fost trimis de OWIP.

– Îmi pare rău, domnule, nu recunosc numele acesta. Este o companie, o corporație, un consorțiu, o agenție oficială de aplicare a legii sau un departament guvernamental?

– Este un program internațional, dar nu mai contează.

Faci cumva parte dintr-o echipă de cercetare?

– Cum adică „echipă de cercetare“, domnule?

– Geologică... seismologică... astronomică.

– Nu fac parte din vreo echipă de cercetare, domnule. Caut doar El Dorado.

– El Dorado?

– Asta am spus, domnule.

Preț de o secundă Dijkstra se întrebă dacă nu e vorba de un soi de glumă. Însă prin minte îi trece o altă variantă.

– Faci parte dintr-o echipă de minerit?

– Nu fac parte dintr-o echipă de minerit, domnule.

– Dar vrei să te duci la El Dorado?

– Corect, domnule.

– Ei bine, s-ar putea să fie un loc nou de care să nu știi...

– Așadar, nu mă puteți ajuta, domnule?

– Nu dacă vrei să te duci la El Dorado.

Androidul tace. Imposibil de precizat de ce – expresia lui nătângă nu se schimbă niciodată –, însă în acest moment afișează un soi de aer sinistru. Cu toate astea, Dijkstra, mereu dornic de o ocazie de a vorbi – indiferent cu cine –, ezită să-l lase să plece.

– Te pot ajuta în vreun alt fel? întrebă el. Poate vrei să...

E pe punctul de a rosti „realimentezi“, apoi se oprește. E absurd, bineînțeles, dar cu cât robotul e mai omenesc, cu atât artificialitatea lui este mai greu de conștientizat.

– Poate că vrei să te odihnești o vreme? sugerează el.

– Dispuneți cumva de vreo băutură cu concentrație mare de alcool, domnule?

– Îmi pare rău, nu.

– Aveți alcool de orice fel?

– Nu beau.

– Atunci, aveți alt fel de băutură?

– Ce zici de cafea – cafea instant?

– Excelent, domnule. O cafea instant ar fi bine-venită. Cu cincisprezece lingurițe de zahăr.

– Se face, zice Dijkstra.

În mod cert androidul este unul dintre acele modele alimentare cu alcool și glucoză. Pe vremuri, androizii erau adesea astfel construiți, ca să se poată amesteca printre oameni. Ca să aibă poftă ușor de identificat – ba chiar nevoia de a elimina deșeurile.

Djikstra pregătește cafeaua. Apa fierbe la o temperatură mai joasă pe Lună, însă cei mai mulți oameni s-au obișnuit cu fierberi îndelungate.

– Pot să te întreb cu cine ești? se interesează el supraveghind ibricul în care apa începe să fiarbă.

– Sunt de unul singur, domnule.

– Dar trebuie să fii... continuă ezitând Djikstra, după care-și ținu gura.

Poate că androidul e un soi de unitate de monitorizare, însărcinat cu supravegherea lui de la mică distanță. Chiar și în acest moment, șezând țeapăn la masă, pare să efectueze o inspecție lentă a încăperii.

– Aveți un loc frumos aici, domnule, spune droidul, zâmbind.

– Mulțumesc, replică Djikstra. E mobilat spartan, dar mulți dintre cei mai importanți oameni ai istoriei au fost spartani.

– Sunteți spartan?

– Păi, n-aș fi aici dacă n-aș fi fost.

– Sunteți un om important?

– Asta va decide istoria.

– Sunteți un cuceritor?

Djikstra ridică din umeri.

– Nu încă.

– Eu o să fiu un cuceritor, rostește mândru androidul.

– Presupun că de asta vrei să ajungi la El Dorado.

– Exact acesta este motivul, domnule. Suntem rivali?

– Rivali?

– Dacă doriți să fiți cuceritor, atunci suntem rivali, nu, domnule?

– Doar dacă tu vrei să fim.

Umplând cana cu cafea, Djikstra începe să ia în calcul posibilitatea că ar putea fi ceva în neregulă cu androidul. Linia de comunicații din Zona Întunecată – singura lui conexiune cu lumea exterioară – e căzută de aproape douăzeci de ore. Se mai

întâmplă așa ceva uneori – fluxurile solare și radiația cosmică scurtcircuitează substațiile și conexiunile aferente –, deci e posibil ca androidul acesta să aibă și el câteva circuite arse.

Se duce la masă și se așază pe un scaun, întinzându-l cana cu cafea.

– Am amestecat-o deja.

– Sunt recunoscător, domnule.

Androidul – despre care Djikstra crede că este uluitor de chipeș – ia cana și începe să soarbă ezitant, ca un vicar în fața ceștii de ceai după-amiaza.

– Cafeaua e bună, zice el.

– Mulțumesc, răspunde Djikstra. Vii de la... vreo bază?

– Nu-mi amintesc de unde vin, domnule. Privesc doar înainte, către viitor.

– Ei bine, are sens.

– Chiar are sens, domnule. Locuiți aici permanent?

– Da.

– Singur?

– Corect.

– Până la urmă, ce rol aveți aici?

– Nu sunt sigur ce vrei să spui prin „rol“.

– Sunteți o resursă valoroasă sau, dimpotrivă, o problemă?

– Cu siguranță, m-aș clasifica drept o resursă valoroasă, sau o persoană de interes.

– Pentru economie?

– De fapt, pentru întreaga lume.

Androidul face o pauză ca să proceseze răspunsul. În cele din urmă, adaugă:

– Atunci, mai aveți și altceva să-mi oferiți, domnule, în afară de această cafea bună?

– Cum ar fi?

– Orice.

Androidul continuă să se uite fix.

Pentru o clipă Djikstra se gândește la posibilitatea interesantă ca androidul să fi fost trimis de admiratorii lui; că, de fapt,

i s-a atribuit sarcina de obținere a manifestului scris de el și de transferare a acestuia pe Pământ.

– Ei bine, depinde. Știi cine sunt?

– Nu, domnule.

– Oamenii care te-au trimis știu cine sunt?

– N-am fost trimis de niciun om, domnule.

– N-ai nicio misiune de îndeplinit aici?

– Vreau doar îndrumări, domnule.

– Atunci, n-ai venit aici ca să iei scrierile mele?

– Doar dacă scrierile dumneavoastră mă ajută să găsesc El Dorado, domnule.

„Nu există un răspuns ușor la așa ceva“, chibzuiește Djikstra. Însă trebuie să accepte faptul că visul lui, scurt cum s-a dovedit, n-are substanță. Brusc, se simte ușor dezamăgit. Ar vrea ca androidul să-i insuflă ceva, un soi de speranță.

– Îți pot oferi o nouă ceașcă? întrebă politicoș Djikstra, pe când androidul e pe punctul să-și termine cafeaua.

– E foarte generos din partea dumneavoastră, domnule. Însă trebuie să plec. *Mișcă-te. Mișcă-te. În vreme ce alții dorm, mișcă-te.*

Robotul se ridică în picioare.

– Atunci, niște cuburi de zahăr? Pentru călătorie?

– Din nou sunteți foarte generos, domnule. Vă voi accepta oferta cu recunoștință.

Djikstra se duce în cămară, întrebându-se de ce se poartă așa plin de solitudine. Rezervele lui de zahăr sunt mai degrabă scăzute, iar altele noi durează uneori săptămâni de zile până să fie livrate. Cu toate astea, el oferă ajutor gratuit, împotriva tuturor principiilor lui. Aproape ca și cum ar fi manipulat. Sau oarecum ezitant. Întorcându-se, îl găsește pe android cu mâna întinsă și continuând să zâmbească. Iar când îi dă cuburile de zahăr observă pentru prima dată o pată întunecată pe manșeta cămășii robotului.

– Oh, rostește el impulsiv. Ți să fie, oare, sânge?

– Nu este sânge, domnule.

– Arată ca sângele.

– Nu este sânge, domnule, repetă androidul coborându-și brațul, ca să ascundă mânăca. Oricum, asta nu vă privește, domnule. M-ați ajutat. Mi-ați furnizat cafea și zahăr. Și nici măcar nu m-ați taxat pentru asta. Așa că nu vă încadrați în categoria vierme.

– Ei bine, rostește Djikstra, chicotind evaziv, cu toții respirăm același aer.

Androidul se apropie atât de mult, încât Djikstra îi adu-mecă mirosul de cafea din respirație.

– Puteți repeta ce ați spus, domnule?

– Am zis că respirăm cu toții același aer.

Djikstra nu vorbește sarcastic sau batjocoritor. Expresia devenise o zicală comună pe Lună – atât ca un gest pe jumătate ironic de fraternitate, cât și ca o formă de conștientizare a celei mai valoroase mărfuri de pe Lună.

Însă droidul pare să sesizeze în asta ceva mult mai încărcat de sens și mai profund.

– Spuneți că respirăm același aer, domnule?

– Corect.

– Așadar, suntem rivali până la urmă?

– Rivali?

– Pentru aer?

Djikstra aproape că izbucnește în râs: androidul pare ofensat – sau *dornic* să fie ofensat.

– Păi, cred că suntem cu toții rivali în cele din urmă, nu? adaugă Djikstra. Competiția face ca lumea să se învârtă.

Fiind aproape la fel de înalt ca Djikstra, androidul continuă se se uite la el cu ochii lui negri intenși – Djikstra n-a văzut niciodată ochi mai lipsiți de viață. Atunci, Djikstra, ucigașul unui număr de șaizeci și doi de oameni, simte cum îl trec fiorii. Deoarece își închipuie un scenariu complet nou: androidul a fost trimis de dușmanii lui, toți neputincioșii și victimele modei de pe Pământ, ca să *împiedice* răspândirea mesajului său. Să-l *cezureze* cumva.